

ارزیابی اثربخشی پایداری اجتماعی در باززنده‌سازی بافت‌های تاریخی با استفاده از مدل QSPM (مطالعه موردی: بافت تاریخی شهر اردبیل)*

نسیم آرام^۱، جواد جوان مجیدی^۲

^۱ گروه معماری، واحد اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران
^۲ گروه معماری، واحد اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران (نویسنده مسئول)

چکیده

توسعه سریع شهرنشینی تأثیرات قابل توجهی بر بافت‌های تاریخی و قدیمی بر جای گذاشته است که پیوسته دچار تغییر شکل شده و شهر را دچار چالش می‌کند. شهر اردبیل به‌عنوان یکی از شهرهای قدیمی و تاریخی ایران از مهم شهرهایی است که از نارسایی‌های موجود در بافت مرکزی و تاریخی رنج می‌برد، بنابراین نیاز اساسی به رویکرد باززنده‌سازی برای احیای بافت قدیم اردبیل از طریق مؤلفه‌های اجتماعی در آن دیده می‌شود لذا پژوهش حاضر با هدف شناسایی شاخص‌های پایداری اجتماعی و تأثیر آن‌ها در باززنده‌سازی بافت تاریخی شهر اردبیل با استفاده از روش تحقیق دلفی و طیف‌سنجی لیکرت نسبت به جمع‌آوری اطلاعات اقدام و با استفاده از مدل ارزیابی SWOT نسبت به تحلیل داده‌ها و همچنین با استفاده از مدل برنامه‌ریزی QSPM به الویت بندی راهبردها می‌پردازد. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که از تمامی راهبردهای به دست آمده راهبرد SO1 (ایجاد و ساماندهی فضاهای گردشگری بافت تاریخی با رویکرد فرهنگی - اجتماعی) و راهبرد SO3 (برگزاری مراسمات فرهنگی مذهبی با رویکرد گردشگری تاریخی برای حفظ و تقویت هویت و اصالت فرهنگی شهر) از جمله راهبردهای برتر در ارائه باززنده‌سازی بافت تاریخی شهر اردبیل با رویکرد پایداری اجتماعی می‌باشند.

واژه‌های کلیدی: باززنده‌سازی، پایداری اجتماعی، بافت تاریخی، شهر اردبیل.

* مقاله پیش رو برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته طراحی شهری با عنوان "ارائه الگوی طراحی مبتنی بر اثربخشی پایداری اجتماعی در باززنده‌سازی بافت تاریخی شهر اردبیل" از دانشگاه آزاد اسلامی اردبیل با راهنمایی دکتر جواد جوان مجیدی می‌باشد.

مطالعات جغرافیا، عمران و مدیریت شهری

دوره ۴، شماره ۲، تابستان ۱۳۹۷، صفحات ۱۹۹-۱۸۲